

[Thorkil Kristensen.]

kan være svært at finde to brancher, der er helt tilsvarende, men med den sagkundskab, priskontrolrådet har, må man vel kunne komme et langt stykke vej i retning af at belyse dette spørgsmål om, hvor stor indflydelse dette system faktisk har på detail-avancerne.

Det andet spørgsmål, jeg gerne vil have belyst, er udviklingen. Højesteretssagfører Hjejle har i et foredrag gjort gældende, at de bindende bruttoprisaftaler er noget, der er på retur. Jeg ved ikke, om han har ret, men det vil jeg gerne at man undersøger på grundlag af det erfaringsmateriale, der foreligger. Det er klart, at man må stille sig anderledes, hvis det er noget, der er på retur, end hvis det er noget, der er i fremgang.

Endelig er der et tredje spørgsmål, jeg gerne vil have belyst, og det er følgende: Hvis bruttoprissystemet i ret betydeligt omfang er til skade for forbrugerne, så må det jo ventes, at forbrugerne vil reagere herimod; så må det være en naturlig opgave for brugsforeningsbevægelsen og alt, hvad dertil hører, at sætte ind imod dette system, at prøve på at gennembyrde det og bekæmpe det. Jeg vil gerne i det kommende udvalg have oplysninger om, hvad der i så henseende er udrettet fra brugsforeningsbevægelsens side, om man har gennemført en del, eller om man har opgivet det, fordi der ikke var muligheder derfor, eller hvad grunden måtte være til, at man ikke har gjort noget videre.

Jeg skal endelig gøre nogle få bemærkninger om et tredje hovedområde, og det er spørgsmålet om domstolenes stilling. Det hedder i § 19, stk. 6, at domstolene kan tage ankenævnets afgørelser op, for så vidt angår selve spørgsmålet om lovligheden af disse afgørelser. Jeg tror, denne bestemmelse er for snævert formuleret. Der kan ikke i det virkelige liv opstilles en skarp grænse mellem retsgrundlaget, altså selve lovligheden, og så det skøn, som jeg forstår herefter skulle være undraget domstolene. I virkeligheden har jo vore domstole på mange af livets områder måttet tage stilling til noget, som er et skøn. Det kan være svært at sige, hvor langt domstolene kan gå i så henseende, men hvor der foreligger noget, som en domstol anser for åbenbart

ubilligt, må den jo kunne gribe ind. Det tror jeg også er domstolenes almindelige opfattelse. Jeg tror derfor, vi skal have en mindre snæver formulering end den, der her er tale om. Jeg kunne have lyst til at sige, at det jo principielt må gælde for domstolene som for folketetinget, at intet menneskeligt bør være dem fremmed, og er der områder, der kræver praktisk indsigt, som en dommer ikke har, er der mulighed for gennem syns- og skøns mænd eller på anden måde at få sagkyndig assistance. Lidt mere generelt vil jeg gøre den bemærkning, at ikke mindst de ting, der er fremdraget af højesteretssagfører Hjejle, synes at tyde på, at man allerede med den bestående lovgivning faktisk ser, at domstolene har taget sig af en del af de ting, som er forudset i den udvikelse af lovgivningen, som her er foreslået.

Jeg vil gerne i det kommende udvalg, så vidt det er praktisk muligt, have undersøgt, hvad man rent faktisk kan opnå i disse retninger, som lovforslagets udvikelse tilsigter, hvad man rent praktisk kan opnå gennem domstolenes afgørelser ved hjælp af den bestående lovgivning og almindelige retsgrundsætninger. Jeg tror, vi gør vel i — det hører til demokratiets bedste grundprincipper — at give domstolene en stor og betydningsfuld stilling i vort samfund; og med al respekt for alle specialorganer er det en fordel, at der er rekurs til den almindelige domstol, hvis almindelige opgave det er simpelthen at tale om ret og skel.

Ja, så tillader taletiden mig ikke at gå ind på flere enkeltheder. Må jeg slutte med at sige, at hvad jeg her har sagt, jo tyder på, at der er mange spørgsmål, der trænger til nærmere uddybning. Navnlig lægger jeg vægt på at få behandlet en væsentlig del af det store materiale, der faktisk foreligger vedrørende de bestående aftaler og lignende. Jeg tror derfor, at vi i det kommende udvalg må gøre et meget betydeligt arbejde; og skal det være grundigt, vil det tage lang tid. Vi vil ikke kunne forsvare på så vigtigt et område at jage en lov igennem i løbet af kort tid, og der er kun 2½ måned tilbage, til den nuværende prisaftalelov udløber. I virkeligheden tror jeg, det rigtige vil være, at vi forlænger denne prisaftalelov for et helt år, eventuelt med visse ændringer, som